

УДК 343.263.2

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.05.93>

ЗАСТОСУВАННЯ ДОМАШНЬОГО АРЕШТУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Гутник А.В.,

доктор філософії у галузі права,
старший оперуповноважений сектору кримінальної поліції
Калуського районного відділу поліції
ГУНП в Івано-Франківській області,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5447-7256>

Гутник А.В. Застосування домашнього арешту під час воєнного стану.

У статті розглянуто особливості застосування домашнього арешту під час воєнного стану. Встановлено, що після повномасштабного вторгнення росії на територію України частота застосування домашнього арешту не зменшилась, проте було внесено нормативно-правові зміни особливостей застосування та скасування домашнього арешту в умовах воєнного стану. Такі зміни пов'язані із переліком обставин, які слідчий суддя, суд зобов'язаний враховувати під час обрання запобіжного заходу. Запропоновано згрупувати ці додаткові обставини на блоки: 1) пов'язані із оперативною обстановкою у місті, де знаходиться житло особи; 2) пов'язані із військовим обов'язком підозрюваного, обвинуваченого та його можливістю проходження військової служби; 3) пов'язані із необхідністю утримання та захисту осіб, якими опікується підозрюваний, обвинувачений тощо.

За результатом аналізу судової практики з'ясовано, що суди часто конкретизують у резолютивній частині рішення суду виключні випадки, за яких особа, до якої застосовано домашній арешт може залишити житло. Аргументовано, що ці виключні випадки не є пом'якшенням умов домашнього арешту та не потребують зазначення в ухвалі суду. Констатовано, що у випадку виникнення загрози життю і здоров'ю підозрюваного чи обвинуваченого, або членів їх сім'ї, останній може залишити житло до того часу, поки не мине небезпека. В інших випадках, якщо особа потребує покинути житло то необхідно звертатись до суду із відповідним клопотанням.

Визначено, що в умовах блекауту та у випадках коли особа, яка перебуває під цілодобовим домашнім арештом, проживає у житлі одна слід застосовувати інший запобіжний захід ніж домашній арешт, через його неідеальність.

Доведено, що недоцільно зазначати в ухвалі про застосування домашнього арешту найближчі укриття від місця проживання особи, до яких особа може пройти у випадку сигналу тривоги. Слідчий суддя, суд під час під час розгляду кло-

потання про застосування домашнього арешту та поліцейський, який здійснює контроль за дотриманням умов домашнього арешту повинні детально роз'яснювати право підозрюваного, обвинуваченого на вжиття заходів особистої безпеки під час виникнення загрози його життю і здоров'ю.

Ключові слова: кримінальне провадження, заходи забезпечення, запобіжні заходи, підозрюваний, обвинувачений, ухвала/

Hutnyk A.V. Application of house arrest during martial state.

The article examines the peculiarities of the use of house arrest during martial law. It was established that after the full-scale invasion of Russia into the territory of Ukraine, the frequency of the use of house arrest did not decrease, however, regulatory and legal changes were made to the specifics of the use and cancellation of house arrest under martial law. Such changes are related to the list of circumstances that the investigating judge, the court is obliged to take into account when choosing a preventive measure. It is offered to group the following additional circumstances into blocks: 1) related to the operational situation in the city where the person's home is located; 2) related to the military duty of the suspect, the accused and his possibility of military service; 3) related to the need to maintain and protect persons under the care of the suspect, the accused, etc.

As a result of the analysis of court practice, it was found that courts often specify in the operative part of the court decision exceptional cases in which a person subject to house arrest can leave the home. It is argued that these exceptional cases are not mitigation of the conditions of house arrest and do not need to be specified in the court decision. It was established that in the event of a threat to the life and health of the suspect or the accused, or their family members, the latter may leave the home until the danger has passed. In other cases, if a person needs to leave the home, it is necessary to apply to the court with a corresponding petition.

It was determined that in conditions of a blackout and in cases where a person under 24-hour house arrest lives in a house alone, a different preventive measure than house arrest should be used, due to its ineffectiveness.

It has been proven that it is impractical to indicate in the decision on the application of house arrest the nearest shelters from the person's place of residence, to which the person can go in the event of an alarm. The investigating judge, the court during the consideration of the petition for the application of house arrest and the police officer who supervises compliance with the conditions of house arrest must explain in detail the right of the suspect or the accused to take personal security measures when there is a threat to his life and health.

Key words: criminal proceedings, security measures, preventive measures, suspect, accused, decision.

Постановка проблеми. Домашній арешт є одним із запобіжних заходів, який найчастіше застосовується до підозрюваного, обвинуваченого для забезпечення виконання покладених на нього процесуальних обов'язків, запобігання спробам переховування, знищення доказів, впливу на свідків тощо. За даними Офісу Генерального прокурора (далі – ОГП) у 2020, 2021, 2022 рр. подано 8 177, 7 942, 6 785 клопотань про застосування домашнього арешту, що становить 25,9%, 26,1%, 22,3% від загальної кількості клопотань про застосування запобіжних заходів [1]. Дещо інша статистика подана у Звіті судів першої інстанції, відповідно до якої у вищезазначений період до суду надійшло 8 138, 7 305, 6 402 клопотань, або 16%, 16,7%, 16,1% від загальної кількості клопотань про обрання запобіжного заходу [2, 3, 4]. Незважаючи на різницю у обліку даних між ОГП та судами, у обох звітах домашній арешт посідає друге місце серед запобіжних заходів за кількістю поданих клопотань до суду.

Після початку активної фази російсько-української війни перед органами кримінальної юстиції з'явилися нові виклики пов'язані із необхідністю реалізації завдань кримінального процесуального закону у нових умовах. Ці події впливають і на особливості обрання запобіжних заходів. Зокрема, Верховний суд запропонував змінити практику застосування запобіжних заходів [5], а згодом законодавцем були внесені доповнення до КПК [6], що диктувалось потребами сучасних реалій. Деякі зміни були пов'язані із домашнім арештом, а точніше – незастосуванням та скасуванням, адже через воєнні дії покладати на особу обов'язок тимчасово чи цілодобово перебувати у власному житті було неможливо із міркувань безпеки, а деякі підоз-

рювані, обвинувачені висловлювали бажання вступити до Збройних сил України.

У зв'язку з тим, що частота застосування домашнього арешту до підозрюваного, обвинуваченого не зменшилася, внесено зміни до кримінального процесуального закону, на території України немає безпечного міста (відповідно і житла) дослідження особливостей застосування та зміни домашнього арешту в умовах воєнного стану сьогодні є важливим.

Стан опрацювання. Домашній арешт у кримінальному провадженні досліджували О. Агакерімов, Ю. Аленін, А. Безрукава, В. Гончаренко, Ю. Грошевий, І. Дідюк, О. Кучинська, Л. Лобойко, В. Маляренко, Ю. Москалюк, В. Назаров, І. Невзоров, В. Нор, М. Погорецький, В. Попелюшко, В. Сташис, О. Татаров, Н. Ткачова, В. Тертишник, Л. Удалова, В. Фаринник, А. Хитра, О. Шелякін, О. Шило, М. Шумило та ін. Після початку повномасштабного вторгнення росії на територію України та доповнення КПК нормами щодо здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану, особливості застосування запобіжних заходів під час воєнного стану досліджували такі науковці як Н. Білак, І. Гловюк, А. Назарчук, Н. Неледва, В. Михайленко, В. Рогальська, А. Свінцицький І. Черниченко та інші. Проте, не усі проблеми щодо застосування домашнього арешту в умовах воєнного стану були розглянуті, а деякі положення є дискусійними, що зумовило наше дослідження.

Метою статті є дослідження особливостей застосування домашнього арешту в умовах воєнного стану та розробка пропозицій щодо удосконалення практики, яка склалася.

Виклад основного матеріалу. При вирішенні питання про обрання запобіжного заходу слідчий суддя, суд зобов'язаний враховувати обставини, які передбачені у ст. 178 КПК. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ звертає увагу на те, що цей перелік не є вичерпним та підлягає розширеному тлумаченню з огляду на фактичні обставини, встановлені у кримінальному провадженні [7]. Так, під час вирішення питання про застосування домашнього арешту, слідчий суддя, суд повинен додатково врахувати обстановку у місцевості, де знаходиться житло підозрюваного, обвинуваченого. Цей фактор є важливим та може бути причиною для обрання іншого запобіжного заходу ніж домашній арешт, його зміни та враховується судами з початку російсько-української війни (2014 р.) [8, с. 45 46].

Про необхідність врахування оперативної обстановки в місцевості, де буде реалізовано дію запобіжного заходу (перебування населеного пункту під загрозою ракетних обстрілів) зазначають також Н. Білак та А. Назарчук. Науковці вважають, що при обранні запобіжного заходу

слід враховувати наявність усіх обставин, ризиків, а також безпекових загроз для життя особи або життя інших людей, якими опікується підозрюваний, обвинувачений (неповнолітні діти, батьки тощо) [9, с. 125–126].

Аналізуючи судову практику, В. Михайленко зазначає, що при вирішенні питання про зміну запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або домашнього арешту на особисте зобов'язання, судді враховують такі критерії: 1) перебування на території, де ведуться (не ведуться) активні бойові дії, 2) наявність сім'ї і необхідність вивезення її на безпечну територію, 3) чи є підозрюваний, обвинувачений військовозобов'язаним та чи підлягає мобілізації, 4) спроможність особи захищати Україну з огляду на характер правопорушення, за яке її притягнуто до відповідальності, 5) чи отримував підозрюваний, обвинувачений повістку до військкомату, 6) дотримання умов запобіжного заходу тощо [10].

Пропонуємо усі додаткові обставини згрупувати на такі блоки: 1) пов'язані із оперативною обстановкою у місті, де знаходиться житло особи; 2) пов'язані із військовим обов'язком підозрюваного, обвинуваченого та його можливістю проходження військової служби; 3) пов'язані із необхідністю утримання та захисту осіб, якими опікується підозрюваний, обвинувачений тощо.

Щодо першої категорії, то мова йде про неможливість застосування домашнього арешту до осіб, які не мають іншого постійного місця проживання як житло, яке знаходиться на окупованій, анексованій території чи на лінії фронту. Наприклад, у одному з рішень суд зазначив, що «було б абсурдним застосування до обвинуваченої запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту за місцем реєстрації обвинуваченої». Такий висновок суд зробив через те, що (1) обвинувачена зареєстрована у м. Луганськ, яке перебуває на непідконтрольній території України; (2) покладення на обвинувачену обов'язку знаходитись в зоні активних бойових дій мало б своїм наслідком створення невиправданих умов надзвичайної небезпеки для життя та здоров'я обвинуваченої; (3) ухвала про застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту із визначенням місця виконання такої ухвали у м. Луганськ, не створювала б реальних наслідків для учасників судового провадження [11].

Якщо домашній арешт уже застосовано, а у громаді, де проживає особа розпочалось ведення активних бойових дій, то за її клопотанням слідчий суддя, суд має право розглянути питання про зміну запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту на запобіжний захід у вигляді особистого зобов'язання (ч. 6 ст. 616 КПК). Для вирішенні питання про те чи перебуває житло у районі проведення активних бойових дій слід використовувати Перелік територій, на

яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затверджений Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 року № 309 [12], який систематично оновлюється.

До обставин, які пов'язані із військовим обов'язком підозрюваного, обвинуваченого та його можливістю проходження військової служби можна віднести бажання нести військову службу, наявність військової спеціальності, досвіду, вмінь, навичок, отримання повістки, проходження медкомісії тощо. Аналізуючи судову практику, А. Свінцицький, зазначає, що суди критично оцінюють доводи підозрюваного, обвинуваченого щодо його можливої участі в захисті України в умовах воєнного стану шляхом його вступу до лав Збройних Сил України чи територіальної оборони. Це пов'язано із тим, що така інформація не завжди підтверджується [13, с. 318–319].

Суд також повинен з'ясувати як вплине застосування запобіжного заходу на інших членів сім'ї, які перебувають на утриманні підозрюваного чи обвинуваченого. Наприклад, обвинувачений клопотав про зміну запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на домашній арешт обґрунтовуючи це тим, що його мати є неходячою та потребує допомоги через скрутне становище і стан здоров'я. Будинок, в якому він зареєстрований і в якому проживає його мати пошкоджений внаслідок нещодавнього обстрілу. Сестра приходила допомагати матері, однак вона з нею не проживає. У судовому засіданні прокурор заперечував та зазначав, що за матір'ю обвинуваченого доглядає його сестра, яка може звернутись до органів місцевого самоврядування для надання допомоги постраждалим від обстрілів. Суд не надав власної оцінки позиціям сторін, проте відмовив у цьому клопотанні [14]. Вважаємо, що в цьому випадку суд врахував що є сестра, яка зобов'язана утримувати та доглядати матір обвинуваченого, а тому необхідність допомоги та догляду матері не були достатніми підставами для зміни запобіжного заходу.

Змінились також формулювання рішень суду щодо застосування домашнього арешту. Судова практика показує, що слідчі судді та судді часто зазначають про виключні випадки під час яких підозрюваний чи обвинувачений може залишити житло. Наприклад: отримання невідкладної медичної допомоги [15, 16, 17, 18, 19, 20, 21], необхідність пройти до укриття чи бомбосховища під час сигналу повітряної тривоги [16, 18, 20, 21, 22], евакуація населення, рятування життя та здоров'я в умовах воєнного стану [19] та інші.

Деякі практики оцінюють такі «виключні випадки» як пом'якшення умов домашнього арешту. Наприклад, адвокат підозрюваної, після оскарження у апеляційному суді ухвали про

застосування цілодобового домашнього арешту, у соціальних мережах зазначив: «Апеляційний Суд не змінив рішення першої інстанції, щодо домашнього арешту на 2 місяці, але в ніс два послаблення в умови запобіжного заходу: підозрювана має право під час тривоги спускатися до бомбосховища з дітьми; якщо підозрювана або діти – захворіли, то вона може поїхати до лікарні [23]. Проте, послабленням чи пом'якшенням домашнього арешту є зміна часу за якого заборонено залишати житло, наприклад із цілодобового на нічний час. Натомість, можливість покинути житло щоб пройти в укриття чи надати дітям медичну допомогу є не пом'якшенням, а гарантованими Конституцією України правами особи. Адже захист життя людини є обов'язком держави (ст. 27 Конституції України).

За період із 02 до 22 червня (період між рішенням суду 1 [24] та 2 [25] інстанції у цій справі) у м. Київ повітряна тривога була оголошена 19 разів [26]. Цікаво, чи спускалась підозрювана з дітьми до укриття під час ракетних атак столиці доки чекала на розгляд апеляції? Чи все-таки неухильно дотримувалась рішення суду? Чи поїхала б вона до лікарні у випадку отримання побутової травми? А якщо б травми отримали діти? Ці питання є риторичними.

Серед науковців є прихильники зазначення в ухвалі виключних випадків, за яких підозрюваний, обвинувачений може покинути житло. Н. Білак та А. Назарчук до таких випадків вони відносять: отримання невідкладної медичної допомоги підозрюваним, обвинуваченим та їх малолітніх дітей (якщо особа самостійно виховує дітей та проживає тільки з ними). Вони також пропонують зазначати найближчі від місця проживання особи (відносно якого прийнято запобіжний захід у вигляді домашнього арешту) розташування укриття [9, с. 126, 130].

Ми критично оцінюємо обидві пропозиції. Зазначення в ухвалах розташування найближчих місць укриття є непотрібним, оскільки (1) пошук такої інформації по адресі кожного підозрюваного, обвинуваченого буде вимагати від слідчого, прокурора додаткового часу; (2) така інформація не пов'язана з кримінальним правопорушенням; (3) ці відомості є загальнодоступними для усіх жителів України та постійно оновлюються в онлайн режимі; (4) інформування людей про найближчі укриття не є обов'язком сторони обвинувачення чи суду.

Також не доцільно конкретизувати у рішенні суду випадки за яких підозрюваний, обвинувачений може покинути своє житло під час застосування до нього домашнього арешту.

Виходячи із базових конституційних принципів: загально-дозвільного — «дозволено все, що не заборонено законом», який зумовлює зміст і спрямованість поведінки людини та всіх інсти-

тутів громадянського суспільства та спеціально-дозвільного (чи дозвільного) — «заборонено все, що прямо не дозволено законом», або, інакше кажучи, «дозволено лише те, що прямо передбачено законом», який має вплив на органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб [27, с. 57], конкретизації потребують тільки ті виключні випадки, за яких службові особи можуть порушити деякі права та інтереси особи. Наприклад, у невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей до постановлення ухвали слідчого судді у слідчого, дізнавача, прокурора є право увійти до житла чи іншого володіння особи (ч. 3 ст. 233 КПК), розпочати негласну слідчу (розшукову) дію (ч. 1 ст. 250 КПК); в умовах воєнного стану, якщо існує потенційна небезпека для життя чи здоров'я понятих, то обшук, огляду житла чи іншого володіння особи, обшуку особи проводяться без залучення понятих (абз. 3 п. 1. ч. 1 ст. 615 КПК) і т.д.

Ні загальні вимоги до ухвали про застосування запобіжних заходів (ч. 1 ст. 196 КПК), ні спеціальні, які передбачаються вимоги до ухвали про застосування домашнього арешту (ч. 2-4 ст. 196 КПК) не містять вказівок на виняткові випадки, за яких підозрюваний, обвинувачений може залишити житло. Перерахувати усі такі випадки неможливо, а у випадку, якщо існує реальна загроза життю і здоров'ю підозрюваного, обвинуваченого, то останній повинен в першу чергу думати про власну безпеку. Схожу думку має В. Михайленко, яка зазначає, що КПК містить загальні обов'язки підозрюваного, обвинуваченого, які не зникають з введенням воєнного стану, проте вони можуть не виконуватися з огляду на необхідність забезпечення безпеки життя і здоров'я (і це, безумовно, виправдано) [28, с. 75].

Випадки за яких підозрюваний, обвинувачений може залишити житло в заборонений час окреслено у Інструкції про порядок виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту (далі – Інструкція) [29]. До таких випадків віднесено: необхідність прибути на виклик до слідчого, прокурора, суду; хвороба; виникнення загрози життю або здоров'ю підозрюваного, обвинуваченого (стихийне лихо; пожежа; аварія; катастрофа природного або техногенного характеру тощо) (абз. 2 пп. 2 та п. 6 розділу 3 Інструкції). Про кожен такий випадок підозрюваний, обвинувачений повинен повідомити до органу Національної поліції.

Виникнення загрози життю або здоров'ю підозрюваного, обвинуваченого є форс-мажорною ситуацією. Сюди слід віднести необхідність про-

йти в укриття під час обстрілів, евакуацію внаслідок катастроф, стихійних лих і т.п. Якщо загорівся будинок, то особа може покинути його та перебувати у безпечному місці доки не буде погашено пожежу. І для цього не потрібен окремий дозвіл поліцейського чи рішення суду.

Загроза життю і здоров'ю людини може виникати і внаслідок тривалої відсутності електроенергії, води, газу та інших комунікаційних послуг удома. Наприклад, восени 2022 року майже вся територія України через ракетні обстріли цивільної інфраструктури залишилась без світла. Відповідно, якщо підозрюваний чи обвинувачений, який перебував під домашнім арештом мав потребу у відвідуванні «Пункту незламності» для того, щоб задовольнити свої базові потреби, зігрітися, то він його відвідував незалежно від того чи зазначено про це в ухвалі чи ні. Аналогічно і у випадках, коли особа перебуває під цілодобовим домашнім арештом, проживає у житлі одна та потребує закупити продукти, воду чи інші речі. Проте, вважаємо, що за таких обставин домашній арешт є недієвим, а тому слід застосовувати інший запобіжний захід, або ж вирішити питання про зміну домашнього арешту.

До цієї категорії також відносимо випадки загрози життю і здоров'ю дітей чи інших осіб, про яких піклується чи якими опікується тільки підозрюваний, обвинувачений. Безпека дітей теж не може бути порушена внаслідок застосування домашнього арешту до їх батьків. Наприклад, обвинувачений порушив заборону покидати житло та вивів дитину з під'їзду, оскільки напередодні її вкусив сусідський собака [30]. Таке порушення умов домашнього арешту не стало приводом для зміни запобіжного заходу.

При виникненні термінових підстав для залишення житла – особа повинна подбати про свою безпеку та інших осіб, якими вона опікується, при першій можливості повідомити орган Національної поліції, який здійснює контроль за дотриманням домашнього арешту та повернутися до житла після того, як зникне небезпека. Підозрюваний, обвинувачений повинен мати відповідні докази необхідності залишення житла через виникнення небезпеки життю і здоров'ю, до таких доказів можна віднести медичну документацію, фото, відео та інші докази. У загальнодоміх випадках виникнення небезпеки (повітряна тривога, стихійне лихо, катастрофа тощо) такі докази можуть бути непотрібні.

Усі інші підстави для залишення житла є нетерміновими. Тобто у особи є час для звернення до суду з метою зміни умов домашнього арешту чи заміни його на інший запобіжний захід. Наприклад, потреба пройти медичний огляд, обстеження тощо. Так, суд дозволив обвинуваченому з м. Черкаси, який перебував під нічним домашнім арештом пройти стаціонарне лікування

у м. Києві обґрунтовуючи це тим, що «...реалізація гарантованого конституційного права на охорону здоров'я та належну медичну допомогу не може бути необґрунтовано обмежена. Реалізація обвинуваченим даного права можлива без шкоди для даного кримінального провадження при виконанні останнім, покладених на нього судом обов'язків та не порушить баланс інтересів щодо прав особистої свободи обвинуваченого, права на отримання медичної допомоги та виконання завдань у даному кримінальному провадженні» [31].

Тому, якщо виникають нетермінові підстави для залишення житла – підозрюваний, обвинувачений повинен звернутися до слідчого судді, суду з клопотанням про зміну умов домашнього арешту, або запобіжного заходу в цілому. Після отримання відповідного рішення суду особа може покинути житло у передбачений ухвалою час.

Підозрюваному, обвинуваченому слід роз'яснювати, що перебування під домашнім арештом не позбавляє можливості вживати заходи особистої безпеки під час ракетних обстрілів, зокрема залишати житло та проходити до найближчого укриття. Такі роз'яснення були у деяких рішеннях суду [32]. Проте, воно повинне охоплювати усі випадки загрози життю і здоров'ю, а не тільки випадки ракетних обстрілів. Таке ж інформування під час першого відвідування проводить поліцейський, якому доручено здійснювати контроль за поведінкою підозрюваного, обвинуваченого (абз. 2 пп. 2 п. 2 Розділу III Інструкції).

Проведене дослідження дає змогу сформулювати наступні **ВИСНОВКИ**:

1. Додаткові обставини, які враховує суд під час застосування чи зміни домашнього арешту можна згрупувати на такі, що: 1) пов'язані із оперативною обстановкою у місті, де знаходиться житло особи; 2) пов'язані із військовим обов'язком підозрюваного, обвинуваченого та його можливістю проходження військової служби; 3) пов'язані із необхідністю утримання та захисту осіб, якими опікується підозрюваний, обвинувачений.

2. Виключні випадки, за яких особа може покинути житло під час домашнього арешту не можуть оцінюватися як послаблення умов домашнього арешту.

3. Виключні випадки, за яких особа може покинути житло під час домашнього арешту в ухвалі суду конкретизувати непотрібно. При виникненні загрози життю або здоров'ю підозрюваного, обвинуваченого особа повинна залишити житло, подбати про свою безпеку та інших осіб, якими вона опікується та проінформувати поліцейського, який здійснює контроль за дотриманням умов домашнього арешту. Після того, як небезпека минула – повернутися до житла.

4. Детальне роз'яснення права особи покинути житло під час виникнення загрози життю і здоров'ю підозрюваного, обвинуваченого, осіб, якими він опікується чи про яких піклується (ракетний обстріл, стихійне лихо, пожежа, аварія, катастрофа природного або техногенного характеру тощо) повинно проводитись: (1) слідчим суддею та суддею під час розгляду клопотання про застосування домашнього арешту; (2) поліцейським, під час постановки на облік особи, до якої застосовано домашній арешт.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Звіт про роботу органів прокуратури за 2020-2022 рр. *Офіс Генерального прокурора*: веб-сайт. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-robotu-organiv-prokuraturi-2> (дата звернення 22.07.2023).
2. Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження за 2020 р. № 1-к. *Судова влада України*: веб-сайт. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2020 (дата звернення 22.07.2023).
3. Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження за 2021 р. № 1-к. *Судова влада України*: веб-сайт. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/zvitnist_21 (дата звернення 22.07.2023).
4. Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження за 2022 р. № 1-к. *Судова влада України*: веб-сайт. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/zvit_dsau_2022 (дата звернення 22.07.2023).
5. Щодо окремих питань здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану: Лист Верховного Суду від 03.03.2022 р. № 1/0/2-22. *Верховний суд*: веб-сайт. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/war/Inform_lyst_2022_03_03.pdf (дата звернення 22.07.2023).
6. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення окремих положень досудового розслідування в умовах воєнного стану: Закон України від 27.07.2022 р. № 2462-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2462-20#n50> (дата звернення 22.07.2023).
7. Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 04.04.2013 р. № 511-550/0/4-13 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0511740-13#Text> (дата звернення 22.07.2023).
8. Хитра А.Я., Ратнова А.В. Домашній арешт у кримінальному провадженні: навч.-практ. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 108 с. URL: <https://dSPACE.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/304>.
9. Bilak N.I., Nazarchuk A.V. Security issues of the implementation of preventive measures of detention and house arrest during martial law in Ukraine. *International scientific conference «The role of legal science in establishing a new world order in wartime and post-war period»*: conference proceedings, July 29–30, 2022. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2022. P. 124–131. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-229-6-32>.
10. Михайленко В. Еволюція судової практики у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану: запобіжні заходи. *Юридична газета online*: веб-сайт. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/sudova-praktika/evolyuciya-sudovoyi-praktiki-u-kriminalnomu-provadhenni-v-umovah-voennogo-stanu-zapobizhni-zahodi.html> (дата звернення 22.07.2023).
11. Ухвала Шевченківського районного суду м. Києва від 02 березня 2023 р. у справі №761/24751/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109991002> (дата звернення 22.07.2023).
12. Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією: затв. Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 р. № 309. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/re39004?an=23> (дата звернення 22.07.2023).
13. Свінцицький А.В. Зміна запобіжних заходів під час воєнного стану: деякі особливості. *Актуальні питання теорії та практики в галузі права, освіти, соціально-гуманітарних та поведінкових наук в умовах воєнного стану*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 25–26 квітня 2023 р.): у двох томах. Том 1 / голов. ред. В.Ф. Пузирний; Академія Державної пенітенціарної служби. Чернігів: Академія ДПтС, 2023. С. 317–319. URL: https://academysps.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Konferenciya-Tom-1-_25-26-kvitnya_2023.pdf#page=317.
14. Ухвала Димитровського міського суду Донецької області від 15.09.2022 р. у справі

- 226/3938/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106247358> (дата звернення 22.07.2023).
15. Ухвала Кіровського районного суду м. Дніпропетровська від 26.04.2023 р. у справі № 203/889/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110454483> (дата звернення 22.07.2023).
16. Ухвала Красногвардійського районного суду м. Дніпропетровська від 08.12.2022 р. у справі № 204/10492/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107757940> (дата звернення 22.07.2023).
17. Ухвала Приморського районного суду м. Одеси від 10.01.2022 у справі № 522/26210/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102513894> (дата звернення 22.07.2023).
18. Ухвала Солом'янського районного суду м. Києва від 22.12.2022 р. у справі № 760/7138/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108034089> (дата звернення 22.07.2023).
19. Ухвала Корсунь-Шевченківського районного суду Черкаської області від 22.01.2023 р. у справі № 699/56/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108516592> (дата звернення 22.07.2023).
20. Ухвала Малиновського районного суду м. Одеси від 18.11.2022 р. у справі № 521/17833/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107637817> (дата звернення 22.07.2023).
21. Волинських братів-комуністів Кононовичів відпустили з СІЗО під домашній арешт. *ВолиньPost*: веб-сайт. 05.01.2023. URL: <https://www.volynpost.com/news/215489-volynskiyh-brativ-komunistiv-kononovychiv-vidpustyly-z-sizo-pid-domashnij-aresht> (дата звернення 22.07.2023).
22. Ухвала Чорнобаївського районного суду Черкаської області від 18.03.2022 у справі № 709/1694/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103713237> (дата звернення 22.07.2023).
23. Хмельницький Б. Допис у приватному обліковому записі Facebook від 22.06.2023 р. URL: https://m.facebook.com/khmelnysky/posts/pfbid02Lvvtb2cZ6kKvKGKU4rezkAGe aX7TeNYktQpF3Th91NwyD1UDGNSjhqgagf1cBdGl?_rdr (дата звернення 22.07.2023).
24. Ухвала Солом'янського районного суду м. Києва від 02.06.2023 р. у справі № 760/12033/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111396180> (дата звернення 22.07.2023).
25. Ухвала Київського апеляційного суду від 22.06.2023 р. у справі № 760/11925/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111910452> (дата звернення 22.07.2023).
26. Історія повітряних тривог у Києві внаслідок російської військової агресії. *Київ цифровий*: веб-сайт. URL: <https://kyiv.digital/storage/air-alert/stats.html> (дата звернення 22.07.2023).
27. Веніславський Ф. Спеціально-дозвільний принцип у конституційно-правовому регулюванні. *Вісник Академії правових наук України*. 2009. № 2(57). С. 57–67.
28. Михайленко В. Деякі проблемні питання участі підозрюваного, обвинуваченого у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану. *Кримінально-правові, кримінологічні, кримінальні процесуальні та криміналістичні проблеми протидії злочинності в умовах воєнного стану*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (електронне видання), 20 квітня 2022 р. / упоряд.: Євген Письменський. Нац. акад. внутр. справ, Львів. держ. ун-т внутр. справ, Дніпропет. держ. ун-т внутр. справ, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. Київ – Львів – Дніпро, 2022. С. 74–77.
29. Інструкція про порядок виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту: затв. Наказом МВС від 13.07.2016 № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1087-16#Text> (дата звернення 22.07.2023).
30. Ухвала Новомосковського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 07.02.2020 р. у справі № 183/6899/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87488780> (дата звернення 22.07.2023).
31. Ухвала Придніпровського районного суду м. Черкаси від 24.05.2022 р. у справі № 711/5885/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104507104> (дата звернення 22.07.2023).
32. Ухвала Суворовського районного суду м. Одеси 09.02.2023 р. у справі № 523/2486/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108867033> (дата звернення 22.07.2023).